

Сильний і тривалий біль у горлі: фокус на оптимальне вирішення проблеми

Однією з частих причин порушення загального стану людини стає поява болю в горлі, що різко погіршує якість життя в будь-якому віці. Відбувається це внаслідок розвиненої чутливої іннервації глотки: зверху — гілкою трійчастого, в середньому відділі — язикоглоткового і знизу — верхньогортанного з системи блукаючого нерва. Причому особливістю саме глотки є негайне виникнення больового синдрому навіть при незначних ознаках запалення. Тому дослідники не припиняють пошук ефективних засобів місцевої дії, які поділяються на дві категорії: антисептик або антисептик + анестетик

Зрозуміло, що комбінація антисептик + анестетик має переваги, особливо в ситуаціях, коли крім протизапального або дезінфекційного необхідний знеболювальний компонент, який дозволить здійснювати ковтальні рухи і поповнювати природним шляхом дефіцит рідини і поживних речовин в організмі пацієнта. За способом введення ці препарати поділяють на полоскання, змащування, інгаляцію і розсмоктування, причому перші два значною мірою залежать від ступеня порушення ковтального рефлексу.

Головними вимогами до препарату для нанесення на слизову оболонку є широкий спектр антимікробної дії, відсутність токсичного впливу і подразнювальної дії, низька швидкість абсорбції та гіпоалергенність. Таким вимогам відповідає препарат **Лідоксан**, що містить лідокаїн та хлоргексидин, ефективність діючих речовин якого доведена багаторічним досвідом застосування, а також результатами досліджень, проведених *in vitro* та *in vivo*.

Лідокаїн, синтезований у Швеції в 1943 р., широко застосовується в медичній практиці з 1947 р. Це периферичний місцевий анестетик, який блокує генерацію і проведення нервових імпульсів у чутливих, рухових і вегетативних нервових волокнах, безпосередньо впливаючи на мембрани клітин і пригнічуючи надходження іонів натрію в нервові клітини. Препарат ефективний як при інфільтраційному, так і при апікаційному нанесенні на слизові оболонки. Анальгетичний ефект настає через **2–5 хв і триває 30–45 хв**.

Хлоргексидин, синтезований у 1947 р. як протималарійний засіб, у 1954 р. став першим визнаним у всьому світі антисептиком для обробки ранових поверхонь шкіри, а в 1957 р. показання до його застосування були розширені: офтальмологія, урологія, гінекологія, нейрохірургія та отоларингологія [1]. Після 20 років використання в стоматології *хлоргексидин визнано золотим стандартом серед місцевих антисептиків для лікування гінгівіту* [2]. За результатами досліджень, проведених *in vitro* [3], визначено, що **хлоргексидин протягом 30 с знешкоджує 100% грампозитивних і грамнегативних бактерій, у тому числі анаероби, гриби, віруси грипу та герпесу**. Використовуючи методи культивування пластин, дослідники [4] виявили безпосередній анти-

бактеріальний ефект і сталість субстанції протягом мінімум 7 год після полоскання рота 0,12% розчином хлоргексидину (15 мл/30 с), хоча пригнічення життєздатності бактерій у цьому випадку не перевищувало 72–87% (<1 log10) і становило 58–88% (<1 log10) через 7 год після полоскання рота. Останніми роками з'ясовано [5, 6], що хлоргексидин захищає запалені тканини не тільки завдяки його антимікробним властивостям, але й внаслідок впливу на токсичні продукти нейтрофільних гранулоцитів, міграцію та накопичення в місці запалення поліморфноядерних лейкоцитів. Доведено, що в низьких концентраціях він виявляє бактеріостатичну, а у високих — бактерицидну дію [7].

Показаннями до застосування **Лідоксану** є: захворювання порожнини рота і глотки, що супроводжуються болем при ковтанні та подразненніям слизової оболонки (фарингіт, стоматит, гінгівіт).

Лікувальний ефект препарату **Лідоксан починається з першої хвилини і триває до 7 год** [8, 9]. Лікарська форма — спреї — дає можливість **таргетної доставки діючої речовини у високій концентрації** до задньої стінки глотки, а льодяники зумовлюють **значне початкове осадження активних інгредієнтів у роті та горлі і більш повільні показники кліренсу** порівняно з такими у разі застосування аерозолів і полоскань для горла. Препарат призначають дітям починаючи **з 6 років**.

Тетяна Почуєва, д-р мед. наук, професор кафедри отоларингології та дитячої отоларингології ХМАПО

4-11-ЛИД-ОТС-0518 Інформація для спеціалістів сфери охорони здоров'я

Література

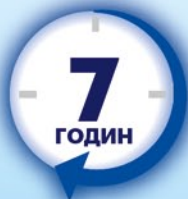
1. Зверьков А.В. Хлоргексидин: прошлое, настоящее и будущее одного из основных антисептиков // Антимикробные препараты. — 2013; Т. 15, 4: 297–285.
2. Jones C.G. Chlorhexidine: is it still the gold standard? <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/j.1600-0757.1997.tb00105.x2>.
3. Genuit T., Bochicchio G., Napolitano, McCarterand R. J., Roghman. Prophylactic Chlorhexidine L.M. Oral Rinse Decreases Ventilator-Associated M.-C. Pneumonia in Surgical ICU Patients. *Surgical Infections*. March 2001, 2 (1): 5–18. doi:10.1089/109629601750185316.
4. Tomás I., Rubido S., Donos N. In situ antimicrobial activity of chlorhexidine in the oral cavity. *Science against microbial pathogens: communicating current research and technological advances* A. Méndez-Vilas (Ed.)
5. Montecucco F. et al. Chlorhexidine prevents hypochlorous acid-induced inactivation of α 1-antitrypsin // *Clinical and Experimental Pharmacology and Physiology*. — 2009; Т. 36, № 11.
6. Ferreira F., Rieken P., Rocco M., Pelosi P. Anti-inflammatory properties of anesthetic agents. <https://ccforum.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13054-017-1645-x/>
7. Інструкція для медичного застосування лікарського засобу ЛІДОКСАН ЛІМОН СПРЕЙ (Р.П. UA/16227/01/01) та ЛІДОКСАН МЕНТОЛ СПРЕЙ (Р.П. UA/16228/01/01).
8. Lidocaine: The Origin of a Modern Local Anesthetic. Gordh T., Gordh T. E., Lindqvist K. <http://anesthesiology.pubs.asahq.org/article.aspx?articleid=2085799>
9. Chlorhexidine: a cationic bisbiguanide, membrane active drug in periodontal medicine, structure advantages and associated adverse effects, a brief communication // *World journal of pharmacy and pharmaceutical sciences*. Vol. 4, Issue 07, 370–392.

Матеріал підготовлений компанією Sandoz за статтею: Тетяна Почуєва. Сильний і тривалий біль у горлі: фокус на оптимальне вирішення проблеми // «Еженедельник «Аптека». — 2018; 36 (1157).

ЛІДОКСАН

**ЗМЕНШУЄ БІЛЬ у горлі
з 2-ої хвилини¹**

**АНТИБАКТЕРІАЛЬНА ДІЯ
до 7 годин⁷**

ЕФЕКТИВНЕ ЛІКУВАННЯ БОЛЮ І ПОДРАЗНЕННЯ В ГОРЛІ:

- Швидко позбавляє від болю в горлі¹ (лідокаїн);
- Лікує інфекції ротової порожнини та горла (хлоргексидин)

ПОТРІЙНА ДІЯ: анестетична¹, антибактеріальна^{2,5} та протизапальна^{*3,4}

ВИСОКИЙ СТУПІНЬ ЕФЕКТИВНОСТІ, ЗАВДЯКИ ШИРОКОМУ СПЕКТРУ ДІЇ ХЛОРГЕКСИДИНУ^{2,5}

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЮЧИХ РЕЧОВИН, ЩО ДОВЕДЕНА РОКАМИ⁶

ЄВРОПЕЙСЬКА ЯКІСТЬ, ВИРОБЛЕНО В БЕЛЬГІЇ^{2,5}

*Мається на увазі запальні та інфекційні захворювання порожнини рота та глотки, які супроводжуються болем при ковтанні та подразненні згідно показань в інструкції.

1. Анастезувальна дія лідокаїну після місцевого застосування проявляється через дві-п'ять хвилин та триває від 30 до 45 хвилин. 2. Інструкція для медичного застосування лікарського засобу ЛІДОКСАН ЛИМОН СПРЕЙ (РП UA/16227/01/01) та ЛІДОКСАН МЕНТОЛ СПРЕЙ (РП UA 16228/01/01). 3. Chlorhexidine prevents hyochlorous acid-induced inactivation of α1-antitrypsin <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/j.1440-1681.2009.05270.x>. 4. Anti-inflammatory properties of anesthetic agents Fernanda Ferreira C5 Patricia Rieken Macedo Rocco and Paolo Pelosi <https://ccforum.biomedcentral.com/articles/10.1186/s13054-017-1645-x>. 5. Інструкція для медичного застосування ЛІДОКСАН МЕНТОЛ/ЛИМОН лосьйони, www.driz.com. 6. Мається на увазі діючі речовини препарату застосовуються у медицині понад 60 років. 7. Гріднев О. Є. Перваги комбінованих антисептичних препаратів у профілактиці та лікуванні захворювань горла. Журнал «Фармацевт Практик №7-8», стр. 30-33. ЛІДОКСАН ЛИМОН, лосьйони, 5 мг/1 мг №24, Р.П. UA/16168/01/01 ЛІДОКСАН МЕНТОЛ, лосьйони, 5 мг/1 мг №24, Р.П. UA/16208/01/01 ЛІДОКСАН ЛИМОН СПРЕЙ, спрей для ротової порожнини, 2 мг/0,5 мг на 1 мл по 30 мл у флаконі, Р.П. UA/16227/01/01 ЛІДОКСАН МЕНТОЛ СПРЕЙ, спрей для ротової порожнини, 2 мг/0,5 мг на 1 мл по 30 мл у флаконі, Р.П. UA/16228/01/01 Лікарські засоби мають протипоказання та можуть викликати побічні реакції. Для більш детальної інформації дивіться інструкцію для медичного застосування лікарського засобу. Перед застосуванням лікарського засобу необхідно проконсультуватись з лікарем та обов'язково ознайомитися з інструкцією для медичного застосування. Ви можете повідомити про побічні реакції та/або відсутність ефективності лікарського засобу представника заявника за телефоном, електронною адресою або за допомогою сайту: +380 (44) 389 39 30, drugs_safety.ukraine@novartis.com, www.sandoz.ua. ТОВ «Сандоз Україна», м. Київ, пр. С. Бандери, 28-А (літ. Г). Інформація для спеціалістів сфери охорони здоров'я. 4-25-ЛИД-ОТС-0818.